

WSPÓŁCZESNE MIGRACJE OSÓB MŁODYCH

Wybrane zagadnienia

WSPÓŁCZESNE MIGRACJE OSÓB MŁODYCH

Wybrane zagadnienia

pod redakcją
Romualda Jończego
i Justyny Rokitowskiej-Malcher

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2024

Recenzja

Diana Rokita-Poskart

Redakcja wydawnicza

Aleksandra Śliwka

Korekta

Justyna Mroczkowska-Lepka

Skład i łamanie

Małgorzata Myszkowska

Projekt okładki

Beata Dębska

Na okładce wykorzystano zdjęcie z zasobów AdobeStock, Wikipedia

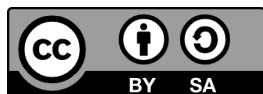
© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2024

Nota copyright obowiązuje do 30 czerwca 2025.

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

Od 1 lipca 2025 publikacja dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-
-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).

Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

ISBN 978-83-67899-77-2 (dla wersji papierowej)

ISBN 978-83-67899-78-9 (dla wersji elektronicznej)

DOI: 10.15611/2024.78.9

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
1. Determinanty migracji młodzieży w kontekście lokalnych warunków rynku pracy, wnioski z badań własnych (<i>Alicja Dolińska</i>).....	13
1.1. Wprowadzenie.....	13
1.2. Kontekst teoretyczny i stan wiedzy.....	14
1.3. Metodyka badań	17
1.4. Główne determinanty migracji młodzieży – wyniki badań własnych	19
1.5. Podsumowanie.....	27
2. Zmiany w preferencjach migracyjnych młodzieży na przykładzie powiatu wieluńskiego (<i>Patrycja Wodzińska</i>)	30
2.1. Wprowadzenie.....	30
2.2. Obszar i obiekt badań	32
2.2.1. Charakterystyka powiatu wieluńskiego.....	32
2.2.2. Charakterystyka badanej szkoły	35
2.3. Analiza wyników przeprowadzonych badań.....	36
2.3.1. Metodyka badania oraz charakterystyka badanej grupy respondentów	36
2.3.2. Preferencje dotyczące czasu po szkole średniej	37
2.3.3. Preferencje dotyczące miejsc zamierzonych studiów	38
2.3.4. Preferencje dotyczące docelowego miejsca zamieszkania.....	41
2.4. Podsumowanie.....	46
3. Determinanty migracji oraz preferencje zawodowe i migracyjne studentów kierunku lekarskiego w średnim mieście akademickim (na przykładzie Opola) (<i>Aleksandra Gruszka</i>)	49
3.1. Wprowadzenie.....	49
3.2. Metodyka badań	51
3.3. Prezentacja i analiza wyników badań.....	52
3.3.1. Charakterystyka badanej grupy respondentów.....	52
3.3.2. Powody wyboru kierunku i miasta studiów	54
3.3.3. Zamiary dotyczące zatrudnienia i zamieszkania po studiach	56
3.3.4. Opinie badanych na temat studiów i postulaty zmian pod adresem uczelni, samorządów i instytucji wspierających.....	60
3.4. Podsumowanie.....	62

4.	Aspiracje zawodowe jako czynnik wpływający na podjęcie decyzji o emigracji zagranicznej. Przykład studentów pielęgniarstwa z głównych ośrodków akademickich Polski Wschodniej (<i>Grażyna Kowalewska</i>).....	65
4.1.	Wprowadzenie.....	65
4.2.	Przegląd literatury	67
4.3.	Metodyka badań	68
4.4.	Wyniki badań.....	69
4.5.	Podsumowanie.....	72
5.	Migracja młodzieży z Ukrainy na studia w Polsce jako pierwszy krok ku migracji definitywnej (<i>Nataliia Boichuk</i>).....	76
5.1.	Wprowadzenie.....	76
5.2.	Czynniki migracji młodzieży na studia za granicę w literaturze przedmiotu.....	77
5.3.	Metodyka badań	79
5.4.	Migracje młodzieży z Ukrainy na studia do Polski w świetle danych statystycznych (ze szczególnym uwzględnieniem wrocławskiego oraz opolskiego ośrodka akademickiego)	80
5.5.	Wyniki badań własnych.....	82
5.6.	Podsumowanie.....	86
6.	Powrót do domu? Analiza deklarowanych warunków wyjazdów i powrotów młodych zagranicznych migrantów zarobkowych z województwa opolskiego (<i>Romuald Jończy, Justyna Rokitowska-Malcher</i>).....	90
6.1.	Wprowadzenie.....	90
6.2.	Czynniki migracji i remigracji w literaturze	93
6.3.	Metodyka badań i charakterystyka badanej grupy	95
6.4.	Warunki emigracji i remigracji w świetle badań empirycznych	99
6.4.1.	Czynniki emigracji	99
6.4.2.	Warunki powrotu	102
6.5.	Podsumowanie.....	105
7.	<i>Workation</i> : nowy trend migracji wśród młodych dorosłych (<i>Anna Wójcik-Lubzińska</i>).....	110
7.1.	Wprowadzenie.....	110
7.2.	<i>Workation</i> – definicje i typologie	112
7.3.	<i>Workation</i> a cyfrowi nomadzi.....	116
7.4.	Konsekwencje <i>workation</i>	117
7.5.	Badania własne.....	118
7.6.	Podsumowanie.....	121
8.	Młodzież i wyzwania demograficzne w polityce UE w okresie 2021-2027 z polskiej perspektywy (<i>Karina Bedunka-Gudaniec</i>)	124

8.1. Wprowadzenie.....	124
8.2. Wyzwania krajów i regionów UE a przemiany demograficzne do 2050 roku.....	125
8.3. Wyzwania demograficzne w Polsce w najbliższych 20 latach.....	130
8.4. Mechanizmy wspierania poprawy warunków życia mieszkańców i perspektyw rozwoju młodych ludzi w regionach dotkniętych problemem wyludnienia i migracji.....	131
8.5. Podsumowanie.....	135
9. Wybrane wnioski z przeprowadzonych badań i potencjalne dalsze ich kierunki (<i>Romuald Jończy, Justyna Rokitowska-Malcher</i>).....	137
Spis rysunków.....	143
Spis tabel.....	145
Summary	146
Noty o Autorach.....	148

Wstęp

Młodzi ludzie stanowią istotną część populacji, a ich udział w procesach społecznych, ekonomicznych i kulturowych jest zasadniczy. Pomimo ich znaczącej roli w kształtowaniu zarówno gospodarki, jak i społeczeństwa, w literaturze naukowej oraz w oficjalnych statystykach nie występuje uniwersalna definicja, która jednoznacznie określałaby, kto należy do tej grupy. Niemniej jednak, kierując się kryterium wieku, można przyjąć, że osoby młode *sensu largo* to ludność w wieku 15-34 lat (GUS, BAEL). W węższym kontekście, zależnie od celu analizy statystycznej, Komisja Europejska definiuje osoby młode jako grupę jednostek w wieku 15-24 lat lub 15-29 lat (Youth in Europe, 2009). Z kolei ze względu na to, że wiek może nie stanowić głównego kryterium wyodrębnienia kohorty ludzi młodych, a sam etap „młodości” – wyznaczany pewnymi zdarzeniami granicznymi w życiu człowieka (jak rozpoczęcie/zakończenie edukacji, podjęcie pierwszej pracy) – rozpoczyna się obecnie wcześniej i kończy później, Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) uznaje za osoby młode takie, które są w okresie przejściowym – pomiędzy zależnym okresem dzieciństwa a niezależnością dorosłości.

Ze względu na rozległość zakresu definicyjnego grupa młodych osób jest niejednorodna. Ich heterogeniczność objawia się m.in. w różnicach w poziomie wykształcenia oraz podejmowanych ścieżkach edukacyjnych, zawodowych, mieszkaniowych, potrzebach i planach na przyszłość. Młodzi ludzie wykazują stosunkowo dużą elastyczność, otwartość na zmiany i gotowość do podejmowania ryzyka. Ponadto ich cechy obejmują aspiracje rozwojowe, poszukiwanie tożsamości, kształtowanie wartości ujawniające się na etapie podejmowania decyzji dotyczących edukacji, pracy, rodziny i życia społecznego, a także przyszłego miejsca zamieszkania. Te ostatnie, sprowadzające się do wyborów migracyjnych, nabierają specyficznych cech, które identyfikowane są na polu zarówno przyczyn, przebiegu, jak i skutków.

Młodzi dorośli często decydują się na opuszczenie miejsca pochodzenia w poszukiwaniu lepszych perspektyw życiowych, edukacyjnych czy zawodowych w innym regionie w kraju macierzystym lub poza jego granicami. Przyczyny mobilności młodych osób mogą być różnorodne: od chęci zdobycia wykształcenia, przez poszukiwanie pracy i nowych doświadczeń, chęć usamodzielnienia się, oderwania od własnego środowiska, modę na mobilność, aż po ucieczkę przed konfliktami czy prześladowaniami. Współczesne migracje młodzieży – dokonujące się w dobie rozwoju technologii i Internetu, otwartych granic i usprawnionego transportu oraz w warunkach pełniejszej informacji o obszarach docelowych – są łatwiejsze i tańsze niż kiedykolwiek wcześniej. Zwiększona mobilność i częstsze niż w przeszłości pobyty młodzieży w różnych lokalizacjach cechujących się odmiennością gospodarczą

i kulturową z jednej strony kształtują tożsamość młodych ludzi, ich relacje z rodziną i społecznością oraz mają istotny wpływ na ich przyszłość. Z drugiej strony zaś – ze względu na to, że ruchy migracyjne nadal, zgodnie ze znanymi od dawna prawidłowościami migracji (Ravenstein, 1885; Lee, 1966; Lewis, 1954), zachodzą głównie z lokalizacji słabiej do lepiej rozwiniętych – przynoszą zróżnicowane, zarówno negatywne, jak i pozytywne skutki w skali poszczególnych obszarów – części świata, państw i regionów, przyczyniając się do zmiany struktury demograficznej społeczeństw wysyłających i przyjmujących, transferu kapitału ludzkiego (*brain drain*, *brain gain*), jak również przepływów finansowych. Dodatkowym czynnikiem stanowiącym o zwiększeniu znaczenia migracji osób młodych w krajach rozwiniętych jest kryzys demograficzny, związany m.in. ze spadkiem współczynnika dzietności i uwarunkowanym tym zmniejszeniem udziału młodzieży w strukturze ludności, który spowodował, że grupa ta staje się w państwach rozwiniętych niejako dobrem rzadkim, co rodzi różnego rodzaju perturbacje, m.in. na rynku pracy i związane z międzypokoleniowym samopodtrzymywaniem się rozwoju (Fiedor i Jończy, 2009). Dlatego też badania nad migracjami młodzieży, mającymi niejednokrotnie postać *exodusu* i generującymi istotne problemy rozwojowe, mają obecnie ogromne znaczenie. Pozwalają one bowiem lepiej zrozumieć mechanizmy współczesnych migracji, problemy, jakie generują te procesy, oraz możliwości oddziaływania na nie w celu nadania im pożądanых – z punktu widzenia procesów rozwoju – charakteru, skali i kierunków.

Niniejsza monografia stanowi kontynuację poprzedniej publikacji (Dolińska i Jończy, 2021), jak również prac własnych autorów i starano się w niej częściowo wypełnić niektóre luki w badaniach nad mobilnością młodych osób. Książka ukazuje jednocześnie różnorodność procesów migracji młodzieży i związanych z nimi problemów badawczych. Poszczególne prezentowane zagadnienia dotyczą zatem zarówno determinant, jak i skutków migracji: migracji wewnętrznych i zewnętrznych, migracji edukacyjnych i zarobkowych, migracji czasowych i trwałych, migracji do centrów i na peryferie, a także nowych trendów migracyjnych.

Publikację otwierają rozdziały będące wynikiem badań własnych poświęconych intencjom migracyjnym młodzieży maturalnej. Pierwszy z nich, autorstwa Alicji Dolińskiej, dotyczy determinant migracji młodzieży rozpatrywanych w kontekście uwarunkowań lokalnego rynku pracy. Autorka wskazuje zróżnicowania w motywach wyjazdów edukacyjnych i definitywnych maturzystów, których zamiarem jest na ogół emigracja za granicę oraz do dużych ośrodków regionalnych, a którzy zamieszkują obszary województwa dolnośląskiego o niskiej i wysokiej stopie bezrobocia.

Celem kolejnego rozdziału – przygotowanego przez Patrycję Wodzińską – jest określenie zmian w preferencjach migracyjnych młodzieży maturalnej z ośrodka wieluńskiego, zlokalizowanego na peryferyjnym obszarze województwa łódzkiego. Autorka dokonała w tym zakresie porównania wyników badań własnych z podobnymi wcześniej prowadzonymi analizami.

Teksty zawarte w dalszej części monografii prezentują wyniki badań empirycznych przeprowadzonych wśród studentów kierunków związanych z opieką zdrowotną. Rozdział Aleksandry Gruszki poświęcony jest specyficznej formie migracji – mobilności edukacyjnej na studia lekarskie dokonującej się do stosunkowo niewielkiego ośrodka akademickiego, jakim jest Opole. W dużej mierze jest to migracja w odwrotnym niż tradycyjny kierunku, tzn. z miast większych do mniejszego ośrodka. W rozdziale przeanalizowano podstawowe zagadnienia związane z tą migracją, zwłaszcza jej determinantami i trwałością. Kolejny rozdział – Grażyny Kowalewskiej – poddaje analizie niektóre czynniki wpływające na decyzje emigracyjne studentów pielęgniarstwa z głównych ośrodków akademickich Polski Wschodniej, poświęcając uwagę zwłaszcza aspiracjom zawodowym.

Plaszczyzną rozważań podejmowanych przez Natalię Boichuk w rozdziale piątym są przyjazdy na studia do Polski ukraińskiej młodzieży. Autorka identyfikuje powody podjęcia decyzji o imigracji do Polski. Analizuje również skłonność ukraińskich studentów do osiedlenia się w kraju edukacji na stałe po zakończeniu nauki.

Rozdział szósty dotyczy warunków wyjazdów i powrotów z migracji zarobkowych deklarowanych przez osoby młode pochodzące z województwa opolskiego. Romuald Jończy i Justyna Rokitowska-Malcher przedstawiają rolę bodźców ekonomicznych i pozaekonomicznych w decyzjach migracyjnych osób w wieku do 35 lat oraz czynniki, które w długofalowej perspektywie mogłyby przyczynić się do ograniczenia wychodźczych ruchów zarobkowych, jak również zwiększenia skali powrotów migrantów zarobkowych do kraju ich pochodzenia.

Kolejny tekst, autorstwa Anny Wójcik-Lubzińskiej, poświęcony jest zjawisku *workation*, które umożliwia integrację pracy zdalnej z aktywnościami realizowanymi podczas wyjazdów wakacyjnych.

Uzupełnieniem tomu jest opracowanie Kariny Bedrunki-Gudaniec dotyczące analizy wyzwań demograficznych, z którymi mierzą się państwa i regiony Unii Europejskiej. Autorka w sposób syntetyczny prezentuje także wybrane mechanizmy UE służące poprawie warunków życia, jak również wspieraniu perspektywy rozwoju młodych osób w regionach dotkniętych depopulacją.

Monografię wieńczy rozdział autorstwa Romualda Jończygo i Justyny Rokitowskiej-Malcher będący swoistego rodzaju podsumowaniem kluczowych wniosków prezentowanych w publikacji.

Oddając tę poświęconą młodzieży pracę w ręce Czytelnika, warto zaznaczyć, że również w gronie autorek, oprócz współredaktora, znalazły się stosunkowo młode adeptki nauki, w tym trzy debiutujące w zakresie publikacji naukowych. To niedoświadczenie nie przeszkodziło, a świeżość spojrzenia pomogła w zaprezentowaniu szeregu cennych i nowych wniosków, mogących wzbogacić wiedzę naukową i praktyczną, a na pewno stanowić impuls do dalszych badań tych istotnych – jak już wskazano wcześniej – zagadnień.

Wykaz literatury

- Dolińska, A. i Jończy, R. (red.). (2021). *Procesy migracyjne w południowo-zachodniej Polsce w kontekście sytuacji na rynku pracy. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.
- Fiedor, B. i Jończy, R. (2010). *Globalne problemy interpretacji i wdrażania sustainable development*. W: *Rozwój zrównoważony – teoria i praktyka* (s. 37-53). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.
- Lee, E. S. (1966). A Theory of Migration. *Demography*, 3(1), 47-57. <https://doi.org/10.2307/2060063>.
- Lewis, W. A. (1954). Economic Development with Unlimited Supply of Labour. *The Manchester School*, (22), 139-191. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9957.1954.tb00021.x>.
- Ravenstein, E. G. (1885). The Laws of Migration. *Journal of the Statistical Society of London*, (48), 167-227. <https://doi.org/10.2307/2979181>
- Youth in Europe. A Statistical Portrait*. (2009). Eurostat. Luxembourg,

Spis rysunków

1.1.	Główne powody migracji młodzieży w opinii respondentów	19
1.2.	Główne powody migracji młodzieży w opinii respondentów z uwzględnieniem sytuacji na lokalnym rynku pracy	21
1.3.	Główne powody migracji młodzieży w opinii respondentów z uwzględnieniem sytuacji na lokalnym rynku pracy i deklarowanego miejsca zamieszkania w przyszłości	23
1.4.	Główne powody migracji młodzieży w opinii respondentów z uwzględnieniem sytuacji na lokalnym rynku pracy i kierunku deklarowanej migracji	25
2.1.	Ludność powiatu wieluńskiego w latach 1999-2022 – z podziałem na płeć	32
2.2.	Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w latach 2002-2023 na terenie powiatu wieluńskiego	33
2.3.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2004-2023 na terenie powiatu wieluńskiego, województwa łódzkiego oraz Polski.....	34
2.4.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem wyższym w stosunku do bezrobotnych zarejestrowanych ogółem w latach 2000-2023 na terenie powiatu wieluńskiego ...	34
2.5.	Liczba pracujących wraz z ich dynamiką zmian (r/r) (%) na terenie powiatu wieluńskiego w latach 1999-2021.....	35
2.6.	Zamiary badanych maturzystów po ukończeniu szkoły średniej	38
2.7.	Struktura odpowiedzi maturzystów odnośnie do miejsca zamierzonych studiów/nauki ...	39
2.8.	Struktura odpowiedzi na pytanie, co jest ważniejsze dla ankietowanych: kierunek studiów/kształcenia oraz uczelnia/szkoła czy miasto.....	40
2.9.	Zamiary dotyczące miejsca zamieszkania ankietowanych po ukończeniu edukacji z podziałem na płeć	42
2.10.	Zamiary dotyczące miejsca zamieszkania ankietowanych po ukończeniu edukacji z podziałem na obecne miejsce zamieszkania (miasto i wieś)	45
3.1.	Udziały badanych osób mieszkających w danym województwie bądź za granicą	53
3.2.	Udziały badanych pochodzących z miejscowości różnej wielkości z uwzględnieniem ich płci	53
3.3.	Główny powód studiowania na kierunku lekarskim.....	54
3.4.	Przeciętna wartość dotycząca powodu wybierania studiów na kierunku lekarskim	55
3.5.	Udziały badanych określających swoje miejsce pracy w przyszłości	56
3.6.	Udziały badanych określających swoje miejsce pracy w przyszłości wśród studentów pochodzących z województwa opolskiego	57
3.7.	Udziały badanych określających swoje miejsce zamieszkania w przyszłości.....	58
3.8.	Przyczyny migracji za granicę w opinii badanych	59
3.9.	Sfery działań uczelni i samorządów przyciągające studentów	61
4.1.	Deklarowana przez respondentów chęć emigracji po ukończeniu studiów.....	70
4.2.	Ocena przez respondentów szansy na znalezienie pracy w Polsce po skończeniu studiów	71

5.1.	Liczba studentów z Ukrainy w Polsce, we Wrocławiu oraz w Opolu w latach 2012-2022	80
5.2.	Przeciętna wartość znaczenia powodów przyjazdu na studia do Polski młodzieży ukraińskiej studiującej w opolskim oraz wrocławskim ośrodku akademickim	82
5.3.	Znaczenie powodów przyjazdu do Polski ukraińskiej młodzieży w podziale na opolski oraz wrocławski ośrodek akademicki	83
5.4.	Deklaracje ukraińskiej młodzieży co do miejsca docelowego zamieszkania po ukończeniu studiów wyższych w Polsce w podziale na opolski i wrocławski ośrodek akademicki oraz płeć	84
5.5.	Deklaracje ukraińskiej młodzieży z ośrodka opolskiego co do miejscowości docelowego zamieszkania w Polsce po ukończeniu studiów wyższych w podziale na płeć	85
5.6.	Deklaracje ukraińskiej młodzieży z ośrodka wrocławskiego co do miejscowości docelowego zamieszkania w Polsce po ukończeniu studiów wyższych w podziale na płeć	86
6.1.	Decydujący powód podejmowania pracy za granicą	100
6.2.	Powód wyboru państwa emigracji	101
6.3.	Potencjalny powód powrotu i podjęcia pracy w Polsce	103
6.4.	Akceptowana odległość dojazdu do potencjalnej pracy w Polsce	105
7.1.	Procentowy udział odpowiedzi na pytanie: Jakie były powody Twojego wyjazdu na <i>workation</i> ?	120

Spis tabel

3.1.	Studenci pochodzący z województwa opolskiego i ich zamiary dotyczące miejsca zamieszkania w przyszłości.....	58
4.1.	Deklaracja respondentów dotycząca pracy w zawodzie.....	70
4.2.	Wpływ aspiracji zawodowych na podjęcie decyzji o emigracji.....	71
4.3.	Główne cele migracji wskazane przez respondentów	72
6.1.	Motywy migracji na poziomie indywidualnym migrujących w kontekście wybranych teorii migracyjnych i prawdopodobieństwa powrotu	93
6.2.	Charakterystyka socjodemograficzna respondentów	96
6.3.	Charakterystyka respondentów ze względu na rodzaj podejmowanej za granicą pracy	98
6.4.	Potencjalne powody powrotu i podjęcia pracy w Polsce w podziale na płeć respondentów (w %).....	104
7.1.	Rozwój miejsc pracy.....	113
7.2.	Podstawowe różnice między osobami na <i>workation</i> a cyfrowymi nomadami	116
7.3.	Rozkład populacji w badaniu.....	119
7.4.	Pozytywny wpływ <i>workation</i>	120
8.1.	Zestawienie niezbędnych działań dla przedsiębiorstw i instytucji publicznych w latach 2021-2027	129
8.2.	Prognoza liczby ludności w Polsce i województwie opolskim	130

Contemporary Migrations of Youth – Chosen Aspects

Summary

The monograph is a continuation of the previous book, published by the Publishing House of Wrocław University of Economics and Business in 2020, which focused on migration processes in southwestern Poland in the context of the labor market. The present publication shows the diversity of youth migration processes, focusing on both the determinants and effects of migration, that is, internal and external migration, educational and labor migration, temporary and permanent migration, migrations to urban centers from peripheries, as well as new migration trends.

The monograph consists of nine chapters. The first chapter deals with the migration intentions of high school graduates, focusing on the determinants of youth migration considered in the context of local labor market conditions.

The next chapter aims to identify changes in the migration preferences of high school graduates from the Wieluń area, located in the peripheral region of Łódź Voivodeship. In this context, the results of the author's research are compared with similar studies carried out earlier.

The texts in the subsequent part of the monograph present the results of empirical research conducted among students of health-related disciplines. The first of these chapters is devoted to a specific form of migration – educational mobility for medical studies, which occurs toward a relatively small academic center, Opole. This is largely a reverse migration, meaning from larger cities to a smaller center. The following chapter analyzes certain factors influencing the emigration decisions of nursing students from major academic centers in eastern Poland.

The subject of the fifth chapter is the arrival of Ukrainian youth for studies in Poland. The chapter identifies the reasons for the decision to immigrate to Poland and analyzes the willingness of Ukrainian students to settle permanently in the country after completing their education.

Chapter six discusses the conditions of departure and return from labor migrations as declared by young people from the Opole region. It presents the role of economic and non-economic incentives in the migration decisions of individuals up to the age of 35 and the factors that could, in the long run, help reduce the scale of labor emigration and increase the rate of return migration to their country of origin.

The next chapter is devoted to the phenomenon of “workation,” which allows the integration of remote work with activities carried out during vacation trips.

The volume is complemented by a study on the analysis of demographic challenges faced by EU countries and regions, which also synthesizes selected EU mechanisms aimed at improving living conditions and supporting the development prospects of young people in regions affected by depopulation.

The monograph concludes with a summary of the key findings presented in the publication.

Noty o autorach

Karina Bedrunka-Gudaniec, doktor nauk ekonomicznych (2008). Autorka kilkunastu publikacji naukowych dotyczących wydatkowania funduszy unijnych oraz nowoczesnego wykorzystywania Europejskiego Funduszu Społecznego. Kierownik projektu naukowo-badawczego z ramienia Uniwersytetu Opolskiego pt. „Wypracowanie rozwiązań służących przeciwdziałaniu migracji osób młodych z terenów dotkniętych depopulacją”. Członek zespołu zadaniowego przy KPZK PAN.

Nataliia Boichuk, doktor w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse (2023). Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół procesów migracji ze szczególnym uwzględnieniem przemieszczeń z Ukrainy do Polski, rozwoju regionalnego oraz rynku pracy.

Alicja Dolińska, doktor nauk ekonomicznych (2014). Autorka kilkunastu opracowań poświęconych procesom migracyjnym (ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży), rynkowi pracy i zrównoważonemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Współpracownik Sekcji Migracji Wewnętrznych i Badań Regionalnych Komitetu PAN.

Aleksandra Gruszka, absolwentka kierunku ekonomia na Uniwersytecie Opolskim (2023). Obecnie (2024) studentka kierunku lekarskiego oraz finansów i rachunkowości na tej samej uczelni.

Romuald Jończy, profesor nauk ekonomicznych (2012), specjalista z zakresu zrównoważonego rozwoju, polityki ekonomiczno-społecznej, rynku pracy, demografii, i ekonomii środowiska. Autor kilkunastu książek i kilkuset innych publikacji, w ostatnich latach skoncentrowanych zwłaszcza na procesach migracji i ludnościowych uwarunkowaniach rozwoju. Ekspert, członek i współpracownik szeregu organizacji, instytucji, gremiów regionalnych i międzynarodowych. Przewodniczący Sekcji Migracji Wewnętrznych i Badań Regionalnych Komitetu Badań nad Migracjami PAN.

Grażyna Kowalewska, doktor w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse (2023). W latach 2015-2018 uczestniczyła w stażach naukowych i dydaktycznych na zagranicznych uczelniach: Manchester Metropolitan University (Wielka Brytania) i Porto Polytechnic (Portugalia), czego wynikiem były badania naukowe i publikacje. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje na badaniach

nad migracjami, zwłaszcza osób młodych, tendencjami na rynku pracy (generacji X, Y, Z), wykorzystaniem technologii informacyjnych i metod ilościowych w analizie zjawisk ekonomiczno-społecznych.

Justyna Rokitowska-Malcher, doktor w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse (2022). Autorka kilkunastu opracowań poświęconych procesom migracyjnym, depopulacji (szczególnie w odniesieniu do ludzi młodych), a także remigracji Polaków, jej determinant oraz skutków. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje wokół tematyki migracji zagranicznych, rynku pracy oraz różnorodności pokoleniowej.

Patrycja Wodzińska, magister, absolwentka kierunku finanse i rachunkowość na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Opolskiego (2023), obecnie (2024) kończy drugi kierunek – ekonomię – na tej samej uczelni.

Anna Wójcik-Lubzińska, magister, absolwentka Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na kierunku stosunki międzynarodowe (2006) oraz kierunku socjologia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego (2009), doktorantka w Katedrze Socjologii i Polityki Społecznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.